

Vragen IAK bij internetconsultatie Wijziging van de Tijdelijke wet Groningen in verband met een aantal omissies en verduidelijkingen

1. Wat is de aanleiding?

Als gevolg van de gaswinning in het Groningenveld treden aardbevingen op. Deze aardbevingen kunnen leiden tot onveilige gebouwen. Dit heeft ingrijpende gevolgen voor de bewoners van Groningen.

Het kabinet heeft in 2018 besloten de afweging over de hoogte van de gaswinning uit het Groningenveld, het afhandelen van schade en bouwkundige versterking in publieke handen te nemen. Hiermee worden deze cruciale afwegingen voor de veiligheid en leefbaarheid in Groningen in publieke handen gebracht. Het beëindigen van de gaswinning in Groningen is in oktober 2018 geregeld met de Wijziging van de Gaswet en van de Mijnbouwwet betreffende het minimaliseren van de gaswinning uit het Groningenveld (Stb. 2018, 371). Deze bevoegdheid om te bepalen hoeveel gas er wordt gewonnen, ligt bij de minister van EZK. De publieke afhandeling van het schadeherstel is vanaf 1 juli 2020 geregeld in de wet Tijdelijke wet Groningen. Op dit moment ligt het wetsvoorstel dat de (publieke) versterking van gebouwen omwille van de veiligheid in Groningen regelt voor in de Eerste Kamer.

Bij de voorbereiding op de implementatie van dit nog niet inwerking getreden wetsvoorstel en bij de implementatie van de bestuurlijke afspraken van 6 november 2020¹ zijn enkele knelpunten in de uitvoering naar voren gekomen. De voorliggende wetswijziging die nu in consultatie wordt gebracht, heeft als doel een aantal knelpunten in de implementatie van de wet weg te nemen en verduidelijkingen door te voeren. Dit is van belang voor de praktische uitvoering van de versterkingsoperatie. Deze wetswijziging bevat tevens een aantal verhelderende wijzigingen in het artikel over de heffing van kosten aan NAM. Verder is het in het kader van de publiekrechtelijke schade- en versterkingsoperatie van belang dat de overheid de historische schadedata van NAM kan overnemen. Tot slot bevat het voorstel een aanpassing inzake de verstrekking van de gegevens over gezondheid.

2. Wie zijn betrokken?

De uiteindelijke focus van het wetsvoorstel en deze wetswijziging richt zich op de eigenaren en gebruikers (waaronder bewoners) van de gebouwen in Groningen, waarvan op basis van de regels uit het wetsvoorstel kan worden geconcludeerd dat deze (mogelijk) niet aan de veiligheidsnorm voldoen. Specifiek raakt deze wetswijziging eigenaren die de mogelijkheid krijgen aangeboden tot herbeoordeling, of eigenaren waarbij aangaande hun gebouw een besluit tot niet versterken wordt genomen. Verder raakt het voorstel de NCG als uitvoeringsorganisatie van de versterkingsoperatie, NAM wat de verduidelijking van de heffing betreft en de minister van EZK, het Instituut, de NCG en NAM wat betreft de gegevens uit de historische schadedata van NAM.

3. Wat is het probleem?

Tot eind 2018 lag de verantwoordelijkheid voor de versterking bij NAM. De uitvoering van de versterkingsoperatie verliep echter niet goed, terwijl het van groot publiek belang is om de gebouwen in Groningen, die niet aan de veiligheidsnorm voldoen, snel te versterken. Daarom is gehoor gegeven aan de breed gedragen wens om de operatie ter versterking van de gebouwen publiek te maken. Dit publieke traject staat, evenals de reeds eerder in publieke handen genomen schade-operatie, beschreven in het wetsvoorstel. De wetswijziging die nu in consultatie wordt gebracht heeft als doel een aantal knelpunten in de implementatie van de wet weg te nemen,

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2020/11/06/bestuurlijke-afspraken-versterking-groningen>

verduidelijkingen in de heffingsgrondslag door te voeren en een aanpassing ten behoeve van het verstrekken van de historische schadedata van NAM aan de minister van EZK op te nemen.

4. Wat is het doel?

Bij de voorbereiding op de implementatie van dit nog niet inwerking getreden wetsvoorstel en bij de implementatie van de bestuurlijke afspraken van 6 november 2020 zijn enkele knelpunten in de uitvoering naar voren gekomen. De wetswijziging die nu in consultatie wordt gebracht heeft als doel deze knelpunten weg te nemen en verduidelijkingen door te voeren. Aanpassing van de wet, middels deze wetswijziging, is belangrijk voor de praktische uitvoering van de versterkingsoperatie. Deze wetswijziging bevat tevens een aantal verhelderende wijzigingen in het artikel over de heffing van kosten aan NAM. Verder bevat deze wetswijziging een aanpassing inzake de verstrekking van historische schadedata van NAM aan de minister van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK). Tot slot bevat het voorstel een aanpassing inzake de verstrekking van de gegevens over gezondheid waardoor deze gegevens gedeeld kunnen worden wanneer dit bijdraagt aan het oplossen van knelpunten die als gevolg van schade zijn ontstaan, en de eigenaar hiervoor toestemming geeft.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Het is van groot publiek belang om de gebouwen in Groningen, die niet aan de veiligheidsnorm voldoen, snel te versterken. Dit is niet alleen in het directe belang van de eigenaar/bewoner maar geldt ook voor derden, bijvoorbeeld ten aanzien van de nabijgelegen gebouwen. Het belang van de veiligheid van de inwoners van Groningen maakt dat overheidsinterventie noodzakelijk is. Het kabinet ziet er streng op toe dat alle kosten van de schade- en versterkingsoperatie die bij NAM in rekening kunnen worden gebracht, ook in rekening zullen worden gebracht. Daartoe bevat de wetswijziging een aantal verduidelijkingen van het heffingsartikel. Tot slot is het in het kader van de publiekrechtelijke schade- en versterkingsoperatie van belang dat de overheid de historische schadedata van NAM kan overnemen.

6. Wat is het beste instrument?

Omdat de publieke versterkingsoperatie een ingrijpend en complex proces is, dient dit helder in regelgeving te zijn vastgelegd. Het wetsvoorstel en deze wetswijziging dienen hiertoe.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Deze wetswijziging kent als doel een aantal knelpunten in de implementatie van de wet weg te nemen en verduidelijkingen door te voeren. Zodoende voorziet de wetswijziging in een meer gestroomlijnde uitvoering van de versterkingsoperatie. Stroomlijning en helderheid over de uitvoering van de versterking en de bestuurlijke afspraken van 6 november 2020 zijn dan ook de voorziene gevolgen van deze wetswijziging, die onder meer kunnen leiden tot snellere duidelijkheid voor bewoners en bedrijven die nog aan het begin van het (eventuele) versterkingstraject van hun gebouw staan. Deze wetswijziging bevat tevens een aantal verhelderende wijzigingen in het artikel over de heffing van kosten aan NAM. Tot slot is het in het kader van het op afstand zetten van de NAM van belang dat de overheid de historische schadedata van NAM kan overnemen. Tot slot bevat het voorstel een aanpassing inzake de verstrekking van de gegevens over gezondheid waardoor deze gegevens gedeeld kunnen worden wanneer dit bijdraagt aan het oplossen van knelpunten die als gevolg van schade zijn ontstaan, en de eigenaar hiervoor toestemming geeft.